

Pr. 41/2023
cy

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-158-2727

Chișinău

15 martie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se prezintă Avizul la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (inițiativa legislativă nr. 41 din 1 martie 2023), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136 din 15 martie 2023.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Avizului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Avizul la proiectul de lege (în limba română – 11 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex: J.Ciobanu
Tel: 250-282

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	593
"15"	03 2023
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.136

din 15 martie 2023

Chișinău

Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.136/2023

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 41 din 1 martie 2023) de către doamna Stamate Olesea, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

Potrivit notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în scopul de a reglementa acele aspecte ce țin de procesul de convocare a adunării generale, alegerea membrilor în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor de către Adunarea Generală a Judecătorilor și, respectiv, Adunarea Generală a Procurorilor, care în prezent nu sunt reglementate de lege și de a exclude situația de perpetuare a interimatelor sau vacanței funcției de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor și colegiilor specializate, care poate fi cauzată de neîntrunirea cvorumului necesar pentru ca adunarea generală să fie deliberativă.

Astfel, una din soluțiile formulate va fi aplicabilă pentru a exclude riscul neîntrunirii cvorumului necesar pentru petrecerea adunării generale a judecătorilor și respectiv a procurorilor, respectiv se propune petrecerea adunării generale repetate în cel mult două săptămâni și aceasta fiind deliberativă dacă la ședință participă mai mult de 1/3 din judecătorii/procurorii în exercițiu.

De asemenea, proiectul de lege vine să reglementeze cu soluție și situația în care adunarea generală nu poate fi efectiv convocată din motivul expirării mandatului membrilor Consiliului Superior al Magistraturii sau Consiliului Superior al Procurorilor, lipsei de cvorum sau în cazul declarării stării de urgență, în condițiile Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război. În aceste condiții, Adunarea Generală a Judecătorilor/Adunarea Generală a Procurorilor urmează a fi convocată și deschisă de către președintele sau președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii/Consiliului Superior al Procurorilor, iar în cazul vacanței funcției acestora, Adunarea Generală se va convoca și se va deschide de către ministrul justiției.

Un alt aspect al proiectului vine să explice modalitatea de validare a voturilor exprimate în cadrul adunărilor generale, aducând legea în concordanță cu ultimele modificări operate în Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească.

Cu titlu general este de remarcat faptul că unele aspecte privind desfășurarea activității Adunării Generale a Judecătorilor și Adunării Generale a Procurorilor, în mod special a convocării ședințelor acestora de către Consiliul Superior al Magistraturii și, respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor necesită a fi detaliate, motiv pentru care proiectul de lege este unul binevenit pentru a preveni acele situații de posibile blocaje în convocarea adunării generale și selectarea membrilor din cadrul organelor de autoadministrare. Însă, pentru a se asigura o interpretare și aplicare corectă a prevederilor legale, se consideră oportun a se interveni cu modificări în sensul propus de proiect în Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și în capitolul XI al Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură. Întru susținerea acestei idei, vom detalia anumite aspecte pentru fiecare articol separat.

La articolul I - modificarea articolului 23² din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească (în continuare – Legea nr. 514/1995):

Cu referire la punctul 1:

Potrivit proiectului, articolul 23² alineatul (2) din Legea nr. 514/1995 se propune a fi completat cu textul: „În cazul imposibilității convocării Adunării Generale a Judecătorilor de către Consiliul Superior al Magistraturii pe motiv de expirare a mandatului membrilor săi, lipsei de cvorum sau în cazul declarării stării de urgență, în condițiile Legii nr. 212 din 24.06.2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă și se deschide de către președintele sau președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii. În cazul vacanței funcției acestora, Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă și se deschide de către ministrul justiției.”.

Astfel, completarea propusă se recomandă a fi revăzută din următoarele considerente.

Este de menționat faptul că, în mod normal, expirarea mandatului membrilor Consiliului Superior al Magistraturii nu-i împiedică pe aceștia să-și exercite în continuare atribuțiile (inclusiv aceea de a participa la luarea hotărârii privind convocarea Adunării Generale a Judecătorilor de către Consiliul Superior al Magistraturii), până la preluarea funcțiilor de către membrii care urmează să-i substituie. Or, potrivit articolului 9 alineatul (2) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, membrul Consiliului Superior al Magistraturii continuă să își exercite atribuțiile și după expirarea mandatului, până la preluarea funcției de către membrul care urmează să-l substituie. Subsecvent, atragem atenția și asupra faptului că, potrivit articolului 13 alineatul (1) al legii citate, în caz de încetare a mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, în temeiul articolului 12 alineatul (1) literele b)–e), mandatul va fi continuat de către membrul supleant ales în condițiile articolului 3 alineatul (4). Având în vedere aceste considerente, considerăm că este mai oportun a se reformula cazul respectiv de imposibilitate, prin substituirea

cuvintelor „pe motiv de expirare a mandatului membrilor săi” cu textul „pe motiv de încetare a mandatului membrilor săi, de bază și supleanți”.

În continuare, aspectul privind rezolvarea situației în cazul lipsei de cvorum a ședinței Consiliului Superior al Magistraturii se consideră oportun a fi reglementată în mod principal în Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, eventual în articolul 15 „Ședințele” și doar în caz de strictă necesitate referința la imposibilitatea convocării Adunării Generale a Judecătorilor de către Consiliul Superior al Magistraturii din motivul lipsei de cvorum va fi indicată și în articolul 23² alineatul (2) din Legea nr. 514/1995. În acest caz, necesitatea includerii unei asemenea norme în articolul 23² alineatul (2) din Legea nr. 514/1995 trebuie să fie însoțită de o argumentare suplimentară, care necesită a fi expusă în nota informativă la proiect.

Raportarea desfășurării ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii la declararea stării de urgență, în condițiile Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, nu este însoțită de justificări în nota informativă. Prin urmare, nu este clar raționamentul includerii unei asemenea referințe în textul articolului 23² alineatul (2) din Legea nr. 514/1995 (observație similară valabilă și pentru articolul II punctul 1, în partea ce ține de referința la cazul declarării stării de urgență). Mai mult ca atât, în condițiile în care această referință se consideră a fi necesară, raportarea desfășurării ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii la declararea stării de urgență, inițial necesită a fi prevăzută în Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

În contextul în care aspectele date vor fi elucidate în Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, modificările propuse în articolul 23² alineatul (2) din Legea nr. 514/1995 se propun a fi revăzute, în scopul identificării necesității sau inutilității acestora.

În altă ordine de idei, din sintagma „se convoacă și se deschide de către președintele”, cuvintele „se deschide” sunt de prisos, ținând cont de faptul că articolul 23² alineatul (5) din Legea nr. 514/1995 prevede deja că ședința Adunării Generale a Judecătorilor este deschisă de către Președintele Consiliului Superior al Magistraturii.

Cuvintele „președintele interimar” se vor revedea, deoarece Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nu operează cu așa termen. Subsecvent, cuvintele „președintele interimar”, precum și textul „În cazul vacanței funcției acestora, Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă și se deschide de către ministrul justiției.”, recomandăm a fi revăzute prin prisma articolului 5 alineatul (2) al legii citate, care prevede că în absența președintelui, funcțiile lui sunt exercitate de un membru al Consiliului, numit prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii.

Cu referire la dispoziția potrivit căreia „în cazul vacanței funcției acestora, Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă și se deschide de către ministrul justiției”, nota informativă la proiect necesită a fi completată cu motivele ce au stat la baza acestei propuneri legislative.

Este imperios a se evidenția faptul că potrivit articolului 1 alineatul (1) din Legea nr. 514/1995, puterea judecătorească este independentă, separată de puterea legislativă și puterea executivă, are atribuții proprii, exercitate prin instanțele judecătorești, în conformitate cu principiile și dispozițiile prevăzute de Constituție și de alte legi. De asemenea, potrivit articolului 6 din Constituție, în Republica Moldova puterile legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției. Potrivit articolului 121¹ din Constituție, Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței autorității judecătorești. În contextul dat, imixtiunea puterii executive în activitatea judecătorească este inadmisibilă.

Cu toate acestea, aspectul privind convocarea Adunării Generale a Judecătorilor, prin anunțarea datei convocării ședinței ordinare de către Consiliul Superior al Magistraturii, este un moment doar de natură organizatorică. Astfel, într-o situație excepțională, în care funcția de președinte sau de președinte interimar al Consiliului Superior al Magistraturii este vacantă, pentru a debloca activitatea Adunării Generale a Judecătorilor, alternativa ca aceasta să fie convocată de către ministrul justiției poate reprezenta o soluție practică, or, Ministerul Justiției este instituția responsabilă de elaborarea politicilor pe domeniul justiției. Se impune precizarea că, această eventuală soluție de convocare de către ministrul justiției, ar fi absolut limitată, o acțiune pur tehnică de a anunța și deschide adunarea generală. Acest fapt, nu va afecta nici într-un mod formarea, dezbateră agenda, mersul lucrărilor și hotărârile luate de Adunarea Generală a Judecătorilor.

În această ordine de idei, considerăm că este mai judicioasă următoarea formulare a prevederilor respective: „(...) Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă de către președintele Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, de către membrul Consiliului care exercită funcțiile acestuia pe perioada vacanței funcției președintelui Consiliului. În cazul vacanței funcției de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii, cât și a lipsei unui membru numit prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii pentru exercitarea funcțiilor acestuia, Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă și se deschide de către ministrul justiției.”

Precizările sunt valabile și pentru articolul II punctul 1, cu referire la convocarea Adunării Generale a Procurorilor, de către ministrul justiției, doar în situația în care funcția de președinte/președinte interimar al Consiliului Superior al Procurorilor este vacantă. Un motiv suplimentar pentru susținerea acestei idei, constă în faptul că ministrul justiției, potrivit articolului 69 alineatul (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, face parte de drept din Consiliul Superior al Procurorilor.

Un alt aspect conex acestei problematici, asupra căruia Guvernul sugerează autorului proiectului să reflecteze suplimentar, este examinarea opțiunii de soluționare a blocajelor. O opțiune ar consta în aceea de a examina oportunitatea includerii, ca o soluție intermediară până a se ajunge ca ministrul

justiției să convoace Adunarea Generală a Judecătorilor/Procurorilor (această variantă de acțiune urmând a fi în toate cazurile o soluție de *ultima ratio*), a unor subiecți suplimentari care ar reprezenta în fapt și ar fi percepuți ca atare, drept reprezentanți ai mediului judecătoresc/al procurorilor.

Astfel, se propune în acest sens de a examina oportunitatea altor soluții potrivit cărora Adunarea Generală a Judecătorilor (ordinară) să poată fi convocată, în cazul imposibilității exercitării acestei atribuții de către Consiliul Superior al Magistraturii și a inexistenței unui președinte (sau a unui membru desemnat a exercita interimar această funcție) a Consiliului, de către unul dintre membrii existenți ai Consiliului, identificați în baza unui criteriu obiectiv (ca soluție posibilă, cel mai în vârstă membru (decanul de vârstă) al Consiliului). Numai în situația excepțională când nici acesta nu poate fi identificat (din cauza considerentului că nu mai există niciun membru al Consiliului care efectiv și-ar exercita mandatul), atribuția de convocare a Adunării Generale a Judecătorilor ar putea fi oferită în ultima instanță, ministrului justiției.

În continuarea celor sugerate, cu referire particulară la propunerea de completare a art. 23² din Legea nr. 514/1995 cu alineatul (4¹), unde este reglementată convocarea repetată a Adunării Generale a Judecătorilor, venim cu propunerea de a se examina oportunitatea unei soluții potrivit căreia convocarea repetată a adunării generale, în situația în care prima nu s-a desfășurat din lipsă de cvorum, să poată fi decisă, ca o opțiune alternativă, și de către judecătorii prezenți, cu condiția ca aceștia să nu fie într-un număr mai mic de 50 și ca data stabilită pentru adunarea generală repetată de către ei să nu depășească un termen maximal (eventual de cel mult două săptămâni) care ar fi expres indicat în lege. În acest caz, ar urma să se reflecteze asupra faptului că aspectele organizatorice legate de desfășurarea adunării generale repetate ar urma să fie asigurate de către subdiviziunile competente din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Corelativ, și în cazul procurorilor, se poate de mers pe o soluție similară, astfel încât să i se ofere dreptul Procurorului General de a convoca Adunarea Generală a Procurorilor (și cea ordinară, nu doar extraordinară conform legii), în situațiile în care se atestă imposibilitatea exercitării acestei atribuții de către Consiliul Superior al Procurorilor și inexistența unui președinte (sau a unui membru desemnat a exercita interimar această funcție) a Consiliului. Numai în situația în care nici acesta nu exercită această atribuție a sa, atribuția corespunzătoare ar putea fi conferită în ultima instanță, ministrului justiției.

Subsecvent, reiterăm într-o manieră similară și propunerea noastră referitoare la desfășurarea Adunării Generale repetate a Procurorilor, astfel încât aceasta să poată fi decisă, opțional, de către procurorii prezenți, cu condiția ca aceștia să nu fie într-un număr mai mic de 50 și ca data stabilită pentru Adunarea Generală repetată de către ei să nu depășească un termen maximal (eventual de cel mult două săptămâni) care ar fi expres indicat în lege. În acest caz, ar urma să se reflecteze asupra faptului că aspectele organizatorice legate de desfășurarea

adunării generale repetate ar urma să fie asigurate de către subdiviziunile competente din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor.

La punctul 3:

- din dispoziția propriu-zisă, cuvintele „un nou alineat” se vor substitui cu textul „alineatul (7¹)”;

- din redacția propusă pentru alineatul (7¹), se recomandă ca cuvântul „alegerilor” să fie substituit cu cuvintele „desfășurării procedurii de alegere a judecătorilor”;

- cu referire la prevederea de la alineatul (7¹) ce rezultă în particular din propoziția „Hotărârea se adoptă prin vot deschis.” sesizăm că aceasta în esență consacră o derogare de la regula generală, ținând cont de dispozițiile articolului 23³ alineatul (2) al Legii nr. 514/1995, care prevede că Adunarea Generală a Judecătorilor constituie comisii speciale pentru organizarea procedurii de alegere a judecătorilor în Consiliul Superior al Magistraturii, în colegiul disciplinar, în colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor și în colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, ale căror mod de activitate se aprobă la ședința Adunării Generale a Judecătorilor. Astfel, aparent modul de adoptare a hotărârii comisiei speciale urmează a fi de asemenea stabilit la ședința Adunării Generale a Judecătorilor, iar o derogare în acest sens, prin fixarea expresă a faptului că hotărârea se adoptă prin vot deschis, considerăm că necesită o detaliere în cuprinsul notei informative aferente proiectului.

La articolul II - modificarea articolului 66 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (în continuare – Legea nr. 3/2016):

Observațiile referitor la modificările propuse în articolul 66 din Legea nr. 3/2016 sunt similare celor expuse în privința articolului I.

Astfel, cu referire la punctul 1:

Potrivit proiectului, articolul 66 alineatul (2) se propune a fi completat cu textul: „În cazul imposibilității convocării Adunării Generale a Procurorilor de către Consiliul Superior al Procuraturii pe motiv de expirare a mandatului membrilor săi, lipsei de cvorum sau în cazul declarării stării de urgență, în condițiile Legii nr. 212 din 24.06.2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Adunarea Generală a Procurorilor se convoacă și se deschide de către președintele sau președintele interimar al Consiliului Superior al Procurorilor. În cazul vacanței funcției acestora, Adunarea Generală a Procurorilor se convoacă și se deschide de către ministrul justiției.”.

Cu referire la imposibilitatea convocării Adunării Generale a Procurorilor de către Consiliul Superior al Procurorilor pe motiv de expirare a mandatului membrilor săi, menționăm că potrivit articolului 73 alineatul (2) din Legea nr. 3/2016, membrii aleși ai Consiliului Superior al Procurorilor își exercită mandatul până la alegerea noilor membri. Respectiv, imposibilitatea convocării Adunării Generale a Procurorilor de către Consiliul Superior al Procurorilor pe motiv de expirare a mandatului membrilor săi nu poate fi invocată. În acest sens,

reiterăm recomandările furnizate mai sus pe marginea aceluiași aspect în contextul imposibilității convocării Adunării Generale a Judecătorilor.

Aspectul privind rezolvarea situației în cazul lipsei de cvorum a ședinței Consiliului Superior al Procurorilor se consideră oportun a fi reglementată în principal în Secțiunea a 3-a „Organizarea activității Consiliului Superior al Procurorilor” din Legea nr. 3/2016, eventual în articolul 77 alineatul (4), și doar în caz de strictă necesitate referința la imposibilitatea convocării Adunării Generale a Procurorilor de către Consiliul Superior al Procurorilor din motivul lipsei de cvorum va fi indicată și în articolul 66 alineatul (2) din Legea nr. 3/2016. În cazul dat, necesitatea includerii unei asemenea norme în articolul 66 alineatul (2) din Legea nr. 3/2016 trebuie să fie însoțită de justificări temeinice, care necesită a fi expuse în nota informativă la proiect.

De asemenea, raportarea desfășurării ședințelor la declararea stării de urgență, în condițiile Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, se consideră oportun a fi prevăzută în secțiunea sus-citată.

Subsidiar, în sintagma „se convoacă și se deschide de către președintele”, cuvintele „se deschide” nu sunt necesare, ținând cont de faptul că articolul 66 alineatul (5) din Legea nr. 3/2016 prevede deja că ședința Adunării Generale a Procurorilor este deschisă de către Președintele Consiliului Superior Procurorilor.

Subsecvent, cuvintele „președintele interimar”, precum și textul „În cazul vacanței funcției acestora, Adunarea Generală a Procurorilor se convoacă și se deschide de către ministrul justiției.”, recomandăm a fi revăzute prin prisma articolului 71 alineatul (2) al legii sus-citate, care prevede că în absența președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, atribuțiile acestuia sunt exercitate de un membru numit de Consiliu. Sugestiile făcute pe marginea aspectului similar față de prevederilor referitoare la președintele Consiliului Superior al Magistraturii sunt oportune de preluat și aici.

La punctul 3:

- în redacția propusă pentru alineatul (8¹) al articolului 66, se recomandă ca cuvântul „alegerilor” să fie substituit cu cuvintele „desfășurării procedurii de alegere a procurorilor”;

- în redacția propusă pentru alineatul (8¹) al articolului 66, textul „Hotărârea se adoptă prin vot deschis.” impune în opinia Guvernului, necesitatea unei explicații/detalieri suplimentare în cuprinsul notei informative la proiect, ținând cont de dispozițiile alineatului (9) al aceluiași articol, care prevede că Adunarea Generală a Procurorilor desemnează, cu majoritate de voturi, comisii speciale, a căror componență și activitate se stabilesc prin regulamentul Adunării Generale a Procurorilor.

Totalizând, pe marginea prevederilor din proiect ce vizează operarea unor modificări în cuprinsul Legii nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească și a Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Guvernul consideră că este necesar a se veni în cuprinsul notei informative cu o elucidare suplimentară a

circumstanțelor care au impus elaborarea proiectului dat, precum și a finalităților urmărite de către autor prin consacrarea soluțiilor propuse în cadrul proiectului, astfel încât să fie excluse orice speculații cu referire la acestea, dat fiind faptul că prevederile proiectului intervin într-un domeniu sensibil și care potențial poate pune în discuții problema relațiilor dintre două puteri ale statului, cea executivă și cea judecătorească.

În acest sens, credem că este oportun a se reflecta în nota informativă aferentă proiectului de act normativ faptul că, convocarea Adunării Generale a Judecătorilor/Procurorilor de către subiectul abilitat de lege cu acest drept nu este echivalentă cu faptul că acesta o va prezida, impunându-și agenda sa participanților la adunare. Concluzia poate fi dedusă din cuprinsul prevederilor articolului 23² alineatul (5) din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească și ale articolului 66 alineatul (5) și (6) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

În cuprinsul notei informative urmează a fi dezvoltat suplimentar considerentul că, situații excepționale în însăși esența lor, care nu pot și în mod normal nici nu ar fi cazul să fie prefigurate de către legiuitorul constituțional cu ocazia edictării normelor ce se referă la separația și colaborarea puterilor în stat, precum și la statutul autorității judecătorești (cum ar deficiențe și riscuri de blocaje totale în realizarea mecanismului de autoadministrare a judecătorilor/procurorilor, existența unei atitudini manifestate de lipsă a oricărui interes și implicare în soluționarea chestiunilor ce vizează activitatea acestor profesii din partea titularilor acestor funcții) generează necesitatea practică a adoptării unor asemenea soluții excepționale, care ar reprezenta un remediu pentru ieșirea din impasul unor situații când cadrul normativ aparent nu oferă soluții exprese, cu toate că ele trebuie să existe pentru a se evita apariția unui cerc vicios.

Din conținutul proiectul desprindem fără îndoială anume esența excepțională a soluției cu care vine acesta, precum și tendința de salvagardare în măsura maximal posibilă a capacității judecătorilor/procurorilor de a se organiza pe intern și a se autoadministra. Pornind de la realitatea actuală, când unicul organ abilitat de a convoca Adunarea Generală (ordinară) a Judecătorilor/Procurorilor este Consiliul Superior al Magistraturii/al Procurorilor, situație care se va menține și în continuare, după operarea modificărilor conținute în proiect (atât timp cât există un Consiliu funcțional ce poate exercita această atribuție a sa), proiectul vine cu soluții pentru situațiile ipotetice când regula generală din lege nu mai poate fi aplicată (și care, în contextul actual unanim cunoscut, poate ridica problema unui caz practic care stă să apară și care va reclama o soluție de remediere). Soluția propusă, la rândul său, vine să asigure în continuare aplicarea practică a principiului autoadministrării, prin stabilirea faptului că doar în cazurile când CSM/CSP se află în imposibilitate de convocare a adunărilor generale, această sarcină ar urma să fie preluată de președintele (inclusiv interimar) al CSM și CSP. **Numai**

ulterior, când nici acest remediu legal nu poate fi efectiv realizat în practică, datorită lipsei persoanelor care ar deține aceste funcții, convocarea adunărilor generale ar putea fi asumată de ministrul justiției.

Nota informativă ar mai fi oportun să indice faptul că o analiză coroborată a tuturor circumstanțelor care într-un final ar oferi dreptul ministrului justiției de a convoca Adunarea Generală a Judecătorilor/Procurorilor, nu ne poate decât conduce la ideea că adunarea generală convocată de către ministru, având ca fundal o incapacitate de desfășurare a activității și de exercitare a atribuțiilor legale (temporară sau definitivă) de către CSM/CSP, precum și lipsa unor persoane care ar exercita funcțiile de conducere a acestor organe, deja *per se* are la baza sa probleme serioase care reclamă o reacție urgentă din partea mediului judecătorilor/procurorilor, reacție care nu poate fi substituită de un alt subiect în stat. Or, în unele cazuri care au dus la apariția acestei situații, implicit se poate deduce faptul că, printre principalele probleme necesare de abordat (dar și sarcini necesare de realizat) va fi aceea de a exclude circumstanțele care au dus la nevoia ca ministrul justiției să convoace adunarea generală. Respectiv, modificarea propusă în proiect se adevărește mai degrabă a fi nu o imixtiune a unei puteri din stat în activitatea alteia, ci o materializare practică a cerinței constituționale de colaborare dintre cele trei puteri în stat: legislativă, executivă și judecătorească.

Revenind la subiectul situațiilor excepționale, care impun legiuitorul să adopte asemenea soluții de ordin legislativ, ar fi oportun a se remarca în cuprinsul notei informative și un alt moment ce prezintă relevanță în contextul subiectului examinat, dar care este posibil a fi prezentat distorsionat publicului. Soluțiile cu care vine proiectul nu sunt noutăți în cadrul normativ național și nici „improvizații” pentru depășirea unor situații de moment. Un mecanism similar era consacrat și în cuprinsul Legii nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, care anterior modificărilor operate prin Legea nr. 158/2018 pentru modificarea Legii nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, la fel stabilea la articolul 47 alineatul (4) că „(4) Adunarea Generală a Notarilor este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 50% din numărul total al notarilor. În cazul în care două adunări generale consecutive nu sunt deliberative, a treia se va considera deliberativă dacă la ea participă cel puțin 1/3 din numărul total al notarilor.”. Ulterior operării modificărilor în cuprinsul acestei norme, soluția legală a devenit și mai drastică, astfel încât în prezent, dacă prima Adunare Generală a Notarilor nu a fost deliberativă, cea de-a doua adunare generală convocată în cel mult 15 zile va fi considerată deliberativă indiferent de numărul notarilor prezenți. Nu ar fi inoportun de menționat aici faptul că notarii, în exercitarea atribuțiilor, de asemenea sunt independenți și se supun numai legii, iar orice imixtiune în activitatea notarului este interzisă (potrivit art. 2 și 4 din Legea nr. 69/2016). La rândul său, într-o manieră similară și Camera Notarială este un organ de autoadministrare al notarilor, de promovare și apărare a intereselor colective ale acestora, precum și un garant al independenței notarilor

(conform art. 43 alin. (1) din Legea nr. 69/2016). Cu toate acestea, considerentele expuse nu au împiedicat legiuitorul a conferi dreptul de a convoca Adunarea Generală a Notarilor și ministrului justiției, stabilind totodată și consecințele ce survin în cazul unor adunări generale repetate care nu întrunesc cvorumul deliberativ.

În fine, un ultim aspect asupra căruia este oportun a fi menționate expres câteva considerente este cel legat de corespunderea prevederilor din proiect cerinței referitoare la separația și colaborarea puterilor în stat, ce este consacrată în art. 6 din Constituție. În contextul acestor discuții, considerăm necesar a invoca în cuprinsul notei informative unele idei expuse de doctrină și care evidențiază următoarele: „Între puterile menționate trebuie să existe un echilibru, care reprezintă o condiție a armoniei sociale și o garanție a libertății, un impediment al acaparării întregii puteri de stat și al abuzului de ea. Echilibrul se realizează prin stabilirea atribuțiilor fiecărei puteri și separația lor strictă, prin înzestrarea fiecăreia cu mijloace eficiente de control asupra celorlalte. Prin urmare, autonomia puterilor este relativă, între ele existând o interdependență. Separația lor rigidă, fără a se asigura o colaborare intensă, nu va avea niciun avantaj și nu va fi eficientă. (...) De aici însă nicidecum nu rezultă că între aceste trei puteri există un zid de nepătruns. Dimpotrivă, se impune o colaborare a puterilor în exercitarea prerogativelor ce le revin, stabilirea unor relații de ajutor reciproc, de conlucrare, de interdependență. Aceste implicații creează un echilibru al puterilor și permite ca orice putere să se afle întotdeauna în văzul celorlalte două puteri.” (Grup de autori, „Constituția Republicii Moldova. Comentariu”, Editura ARC, Chișinău, 2012, pag. 43-44.).

La articolul III, referitor la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ, urmează a se ține cont că, potrivit articolului 56 alineatul (3) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr. 100/2017), intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată, decât peste o lună de la data publicării, doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. În acest context, este necesar ca în nota informativă să se justifice, prin argumente concludente, că prevederile actului normativ prezentat întrunesc condițiile articolului 56 alineatul (3) din Legea nr. 100/2017.

Suplimentar, cu referire la denumirea proiectului, se va reține că în conformitate cu articolul 42 alineatele (2) și (4) din Legea nr. 100/2017, denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării. Dacă noul act normativ modifică mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea unor acte normative. După caz, denumirea poate conține o paranteză în care se indică laconic obiectul reglementării

proiectului. Totodată, în conformitate cu prevederile articolului 42 alineatul (3) din Legea nr. 100/2017, denumirea actului normativ nu poate fi identică cu cea a altui act normativ în vigoare, cu excepția cazului în care proiectul noului act normativ prevede abrogarea actului normativ precedent cu aceeași denumire. În acest context, apare necesitatea revizuirii denumirii proiectului în sensul în care aceasta să includă o paranteză în care se va indica laconic obiectul reglementării proiectului sau obiectivul acestuia.

În textul proiectului, referința la Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, se va expune ținând cont de prevederile articolului 42 alineatul (5) și articolului 55 alineatul (5) din Legea nr. 100/2017, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care acesta a fost adoptat, fiind despărțite de semnul grafic „/”, conform următorului exemplu: „Legea nr. 212/2004”.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 136

от 15 марта 2023 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения по проекту
закона о внесении изменений в некоторые нормативные акты**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение по проекту закона о внесении изменений в некоторые нормативные акты.

Премьер-министр

ДОРИН РЕЧАН

Контрасигнует:

Министр юстиции

Вероника Михайлов-Морару